

УКРАЇНА
Донецька область
МАРІУПОЛЬСЬКА МІСЬКА РАДА
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

пр. Миру, 70, м. Маріуполь, 87500
e-mail: mar.v@dn.gov.ua

23.12.2019

№ 402268-1/1

На № _____

Від _____

Антипову М.В.

Шановний Макаре Володимировичу!

Відповідно до статті 23-1 Закону України «Про звернення громадян» та Порядку розгляду електронної петиції, затвердженого рішенням Маріупольської міської ради від 29.06.2017 №7/19-1553, Ваша електронна петиція з питання «Оголошення м. Маріуполь зоною надзвичайної екологічної ситуації» розглянута.

За результатами розгляду повідомляємо наступне.

14 серпня 2019 року Кабінетом Міністрів України була прийнята постанова «Про деякі питання здійснення моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря» № 827 (далі – Постанова). Відповідно до неї в країні створюється нова система моніторингу та управління якістю атмосферного повітря. Постанова визначає м. Маріуполь як агломерацію, в котрій повинні бути орган управління якістю атмосферного повітря та комісія з питань здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря та управління якістю атмосферного повітря, на меті яких забезпечення збирання, оброблення, збереження та проведення аналізу інформації про якість атмосферного повітря, оцінювання та прогнозування її змін і ступеня небезпечності, розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень у галузі охорони атмосферного повітря, у сфері охорони навколишнього природного середовища, а також інформування населення про якість атмосферного повітря, вплив його забруднення на здоров'я та життєдіяльність населення.

Згідно з п. 4 ст. 4 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» орган державного нагляду (контролю) (орган місцевого самоврядування) не може здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності, якщо закон прямо не уповноважує такий орган на здійснення державного нагляду (контролю) у певній сфері господарської діяльності та не визначає повноваження такого органу під час здійснення державного нагляду (контролю). Таким чином, органу місцевого самоврядування не делеговані повноваження щодо проведення контролю дотримання вимог природоохоронного та санітарного законодавства.

Відповідно до Наказу Державної екологічної інспекції України від 13.12.2017 №724 зі змінами від 06.07.2018 №123 контроль за дотриманням вимог природоохоронного законодавства на території м. Маріуполя здійснює територіальний орган державної екологічної інспекції – Державна Азовська морська екологічна інспекція (далі – Інспекція), що розташована за адресою м. Маріуполь, проспект Нахімова, 76, тел. (0629) 37-94-48, email: azov@dei.gov.ua. При проведенні перевірок Інспекція керується Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» №877-5 від

05.04.2007 року. Відповідно до статті 6 вказаного закону, визначено вичерпний перелік підстав для проведення позапланових заходів зі здійснення державного нагляду (контролю): звернення фізичної особи про порушення суб'єктом господарювання її законних прав. Для проведення перевірки Ваше звернення повинно містити інформацію: назва суб'єкта господарювання, який порушує Ваші права, юридична та фактична адреса суб'єкта господарювання, код ЄДРПОУ, фото- та відео матеріали (за наявністю).

Зі свого боку, Маріупольська міська рада постійно направляє до Інспекції звернення громадян стосовно забруднення атмосферного повітря промисловими викидами від металургійних підприємств міста з метою вжиття відповідних заходів реагування та недопущення завдання шкоди навколишньому природному середовищу.

Згідно із ч. 2 ст. 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до п. 1 ст. 33 Закону України «Про місцеве самоврядування» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать:

а) власні (самоврядні) повноваження, зокрема:

1) визначення в установленому порядку розмірів відшкодувань підприємствами, установами та організаціями незалежно від форм власності за забруднення довкілля та інші екологічні збитки; встановлення платежів за користування комунальними та санітарними мережами відповідних населених пунктів;

б) делеговані повноваження, зокрема:

11) створення та забезпечення функціонування місцевих екологічних автоматизованих інформаційно-аналітичних систем, які є складовою мережі загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до екологічної інформації.

З початку 2019 року в м. Маріуполі за ініціативою Маріупольської міської ради запроваджується функціонування (розширення) автоматизованої системи моніторингу якості атмосферного повітря міста. Автоматичні системи моніторингу дозволять дистанційно, в режимі онлайн 24/7, стежити за станом атмосферного повітря в житловій зоні і оперативно реагувати при виявленні перевищень гранично допустимих концентрацій. Один аналітичний пост відстежує концентрації за інгредієнтами: пил (PM 2,5;10), H₂S, SO₂, CO, NO_x. Таких постів планується 3, де один з них вже буде встановлено та взято у роботу до кінця 2019 року.

Також відповідно до Постанови планується до кінця 2019 року визначити органом управління якістю атмосферного повітря в агломерації Маріуполь управління з питань екології, енергоменеджменту та охорони праці Маріупольської міської ради відповідно до проекту рішення Маріупольської міської ради «Про визначення органу управління якістю атмосферного повітря» від 13.11.2019.

У лютому 2020 року в агломерації Маріуполь планується створити комісію з питань здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря та управління якістю атмосферного повітря, до складу якої повинні входити представники: органу управління якістю атмосферного повітря агломерації; регіонального або обласного центру з гідрометеорології на відповідній території; територіального органу Держекоінспекції, що здійснює свої повноваження у межах зони або агломерації; інших територіальних органів центральних органів виконавчої влади, що здійснюють свої повноваження у межах зони або агломерації (за згодою); представники органів місцевого самоврядування, що здійснюють свої повноваження у межах зони або агломерації (за згодою); підприємств, установ, організацій, діяльність яких призводить або може призвести до погіршення стану атмосферного повітря, що ведуть спостереження за рівнями забруднювальних речовин у межах зони або агломерації; науково-дослідних установ (за згодою); громадських об'єднань, що провадять свою діяльність у межах зони або агломерації (за згодою).

Крім того, з метою контролю за станом атмосферного повітря в місті, поліпшення умов життєдіяльності населення міста, підвищення рівня знань про екологічний стан навколишнього природного середовища, підвищення оперативності та якості інформаційного обслуговування користувачів інформації на усіх рівнях, підвищення якості природоохоронних заходів та ефективності їх здійснення у місті діє розпорядження міського голови від 26.12.2018 №520р «Про роботу промислових підприємств при несприятливих метеорологічних умовах».

На даний час, моніторинг атмосферного повітря в м. Маріуполі проводиться Маріупольською гідрометеорологічною обсерваторією згідно з державною Програмою спостережень на п'ятих стаціонарних постах. Аналіз повітря проводиться з 8 забруднюючих інгредієнтів: вмісту завислих речовин (пилу), діоксиду азоту, діоксиду сірки, оксиду вуглецю, фенолу, формальдегіду, аміаку та сірководню. За результатами спостереження на постах гідрометеорологічної обсерваторії в цілому у місті, можна відзначити перевищення середньомісячних гранично допустимих концентрацій (ГДК) по пилу та формальдегіду, за іншими інгредієнтами концентрації систематично не перевищували середньомісячні ГДК. Між Донецьким регіональним центром з гідрометеорології та управлінням з питань екології, енергоменеджменту та охорони праці укладений договір про надання послуг, згідно якому здійснює свою роботу пересувна машина-лабораторія «Атмосфера». Анонси виїздів та протоколи замірів пересувної машини-лабораторії «Атмосфера», результати моніторингу та огляди стану атмосферного повітря від Маріупольської гідрометеорологічної обсерваторії регулярно розміщуються у відкритому доступі на офіційному веб-сайті Маріупольської міської ради в розділі «Екологія» (посилання: <https://mariupolrada.gov.ua/ecology>).

За інформацією Департаменту охорони здоров'я Маріупольської міської ради, дослідження щодо впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення у м. Маріуполі не проводилися.

Здоров'я людини визначається складною взаємодією цілого ряду факторів: спадковість, соціально-економічне та психологічне благополуччя, доступність і якість медичного обслуговування, спосіб життя і наявність шкідливих звичок, умови життєдіяльності та якість навколишнього природного середовища. Визначення точного внеску окремих факторів у розвиток захворювання нерідко є досить важким завданням, яке ускладнюється значною кількістю обумовлених ними ефектів, багато з яких, до того ж, можуть зустрічатися серед населення і без впливу цих факторів.

У той же час, шляхом проведення належним чином спланованих епідеміологічних та еколого-гігієнічних досліджень можна виявити і кількістю оцінити ризик розвитку захворювань, пов'язаних з шкідливою дією факторів навколишнього природного середовища відносно великих груп населення. Сьогодні одним із найбільш ефективних сучасних підходів до встановлення зв'язку між станом навколишнього природного середовища та здоров'ям населення в певному регіоні чи місті, що дозволяє вирішувати подібні задачі в умовах обмежених термінів і фінансових можливостей, є методологія оцінки ризику.

Статтею 6 Закону України «Про зону надзвичайної екологічної ситуації» визначено порядок оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації.

Окрема місцевість України оголошується зоною надзвичайної екологічної ситуації Президентом України за пропозицією Ради національної безпеки і оборони України або за поданням Кабінету Міністрів України. Указ Президента України про оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації затверджується Верховною Радою України протягом двох днів з дня звернення Президента України.

Кабінет Міністрів України вносить подання про оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації на підставі пропозицій центрального органу виконавчої влади, до відання якого віднесені питання екологічної безпеки, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування або за власною ініціативою.

В Указі Президента України про оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації зазначаються, зокрема:

обставини, що стали причиною оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації; обґрунтування необхідності оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації; межі території, на якій оголошується зона надзвичайної екологічної ситуації;

заходи щодо організаційного, фінансового та матеріально-технічного забезпечення життєдіяльності населення в зоні надзвичайної екологічної ситуації;

основні заходи, що запроваджуються для подолання наслідків надзвичайної екологічної ситуації;

обмеження на певні види діяльності в зоні надзвичайної екологічної ситуації;

час, з якого окрема місцевість оголошується зоною надзвичайної екологічної ситуації, і строк, на який ця територія оголошується такою зоною.

Указ Президента України про оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації негайно доводиться до відома населення через засоби масової інформації та систему оповіщення цивільної оборони.

18.12.2017 був введений в дію Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» який встановлює правові та організаційні засади оцінки впливу на довкілля, спрямованої на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Згідно із п. 1. ст. 2 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає:

1) підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля відповідно до статей 5, 6 та 14 цього Закону;

2) проведення громадського обговорення відповідно до статей 7, 8 та 14 цього Закону;

3) аналіз уповноваженим органом відповідно до статті 9 цього Закону інформації, наданої у звіті з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки трансграничного впливу, іншої інформації;

4) надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого пунктом 3 цієї частини;

5) врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності відповідно до статті 11 цього Закону.

Порядок визнання юридичних та фізичних осіб потерпілими від надзвичайної екологічної ситуації та відшкодування заподіяної їм шкоди встановлено в ст.ст. 14, 15 Закону України «Про зону надзвичайної екологічної ситуації».

Відповідно до ст. 14 Закону України «Про зону надзвичайної екологічної ситуації» потерпілими від надзвичайної екологічної ситуації відповідно до закону визнаються юридичні та фізичні особи, яким заподіяно шкоду внаслідок виникнення цієї ситуації або проведення робіт з ліквідації її наслідків.

Згідно із ст. 15 Закону України «Про зону надзвичайної екологічної ситуації» особам, які постраждали від надзвичайної екологічної ситуації, відшкодовується заподіяна матеріальна шкода та надається інша необхідна допомога на умовах і в порядку, встановлених законом.

Відшкодування шкоди особам, які постраждали від надзвичайної екологічної ситуації, та громадянам, залученим до виконання заходів з ліквідації її наслідків, здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, передбачених на зазначені цілі, резервного фонду Кабінету Міністрів України, а також інших, не заборонених законом,

джерел.

Громадянам, залученим до виконання заходів у зоні надзвичайної екологічної ситуації, у тому числі аварійно-рятувальних робіт, у випадках, передбачених цим Законом, гарантується оплата праці відповідно до чинного законодавства.

Відповідно до п. 1 ст. 60 Кримінального процесуального кодексу України заявником є фізична або юридична особа, яка звернулася із заявою або повідомленням про кримінальне правопорушення до органу державної влади, уповноваженого розпочати досудове розслідування, і не є потерпілим.

Висловлюємо Вам подяку за активну громадську позицію, внесені пропозиції та не байдужість до питань екологічної ситуації та благоустрою м. Маріуполь.

З повагою,

Заступник міського голови з питань
діяльності виконавчих органів міської ради

С.В. Захаров

Мнацаканян